

Олга Јанчић

РЕЉЕФИ И НОВИЈЕ СКУЛПТУРЕ

Време моје личне и уметничке зрелости коинцидирало је са околностима олујним, бременитим, временом суочавања са драмом друштва кроз коју смо пролазили, па је природно што је и моја скулптура упила у себе одразе тих и таквих околности.

После 1985. време се некако згушњавало, видици су постајали мутни од претећих тонова. Отпочињао је дуг период улажења у тамни коридор тада још нејасног правца. То су у почетку биле само непријатне назнаке, или у то време нисмо умели да их протумачимо. После 1990. то више нису биле назнаке, указивали су се трагични правци којима је наше друштво у целини кретало.

Улажење у вртлог пропадања, разлагања разумног мишљења и логике. То су читаве године које су за нама, године мрвљења земље, народа, а самим тим и сваког појединца. Како се кроз скулптуру носити са таквим садржајима и сазнањима?

У оквиру тог иначе тешког периода и мом личном животу нанети су тешки губици: болест и смрт мужа, мој велики губитак, и то годину пред ретроспективу (није ми било дато да иза ње станемо заједно). Затим општи губици, губици, па поново здравствени проблеми.

Наравно, изложбе које сам у том периоду имала, као и радни периоди, које сам просто отимала од осећања изгубљености и пасивно-

сти, представљали су оне светлије моменте повратка некадашњем начину живота, упркос свему.

Теме тог јасно обојеног периода у који сам просто била утопљена, носиле су драматично обележје. Тада настаје низ нових рељефа средњег формата, који ми се опет указују као погодна форма да изразим свој немир. Неколико мањих рељефа, под називом *У окружењу*, били су ехо санкција. То сузбијање у тор из кога нема излаза тешко ме је притискало и навело да упркос свим забранама ипак провучем на најнеобичнији начин целу своју изложбу до Париза. Био је то акт чисте побуне.

У тим „годинама које су појели скакавци” било је још неколико мањих изложби:

1991. Београд, Ликовна галерија Културног центра

1991. Ужице, Градска галерија

1992. Краљево, Господар Васин конак

1994. Париз, Галерија Југословенског културног центра

1997. Крушевац, Уметничка галерија

1998. Београд, Галерија Zepher

1998. Зрењанин, Уметничка галерија.

Тако су се у мом раду најавиле нове теме и облици који су били јасни одраз тема тог времена. У том периоду мог рада проблем цепања целине облика који се уводи са *Расцуклинама* ишао је даље са скулптуром *У процеју*, као и даље разарање језгра у које драстично продире клин (*Клин*). Тада се зачиње измештање осовине скулптуре као одраз опште несигурности остварењима која и називом објашњавају моју интенцију – *Ван њежишња I и II*.

Такође сам разрађивала теме угрожености у разним варијантама *Двојних форми на ивици*, као и осећај бола у *Ван њежишња III*. Теме протеста и узнемирености смењивале су се у радовима тог раздобља, нарочито у рељефима, све до теме испразности и разочарања које се огледа у скулптури *Без лика* и, коначно, *Глави* из 1999. године.

После 2000. године настаје изванредан број скулптура које доносе нове теме, углавном везане за покрет (скулптуре *Корак I и II*, као и скице под називом *Покренути облик*). У тим комадима језгровитост и смиреност моје скулптуре се губе у корист истраживања покрета, што је новина у мојим трагањима. Ова остварења су означила отварање нових тема, чија реализација још траје.